

VAN DE BESTUURSTAFEL

De bijeenkomsten rond de themadagen en de ALV in het Koningsbergergebouw trekken steeds meer bezoekers. Het is jammer dat er dan zo weinig leden blijven om mee te praten op de jaarlijkse ALV aan het eind van de dag. Ik heb wel héél veel leden gemist op 8 april jongstleden!

Toch werd er van allerlei zeer belangrijks besloten voor de Vereniging. Allereerst konden we wéér een nieuwe afdeling verwelkomen! Mente et Malleo uit Weert werd een afdeling. De collectieve NGV verzekering bij buitenactiviteiten heeft m.i. de doorslag gegeven voor deze "club" om (weer) tot de NGV toe te treden. Het is een heel actieve vereniging, die ook meteen in de groep die zich met de jeugd gaat bezighouden mee wil praten en mee wil doen.

*Welkom voor het nieuwe bestuurslid
Bas van de Schootbrugge, (foto: Ap Bernhart)*

Ook konden we het bestuur uitbreiden met twee nieuwe actieve leden: Henk Duyverman – hoofdredacteur van Grondboor & Hamer – trad officieel tot het bestuur toe. Het is een goede zaak dat de afstand tussen bestuur en redactie niet zo groot is. Bas van de Schootbrugge trad ook tot het bestuur toe. Hij gaat zich met name richten op het ontwikkelen van jeugdactiviteiten. Inmiddels is de jeugdactiviteiten werkgroep van start gegaan. Hopelijk kunnen we daarvan al snel resultaten zien ook in ons blad, want er wordt een vast jeugd-item voor in G&H overwogen.

Shirley van Heck heeft haar activiteiten rond de website overgedragen aan Geert ten Broeke en zij is van plan om langzamerhand haar bestuurlijke werkzaamheden voor de NGV af te bouwen.

Ik moet u berichten dat ik ook besloten heb om mijn bestuursfunctie en voorzitterschap in 2018 te beëindigen. Ik heb dan bijna 15 jaar in het bestuur gezeten en ik hoop dat er een jong en enthousiaste opvolger/ster gevonden kan worden om de vereniging de nieuwe tijd in te leiden.

Uitdagingen en vernieuwingen genoeg! Persoonlijk wil ik mij meer richten op de geologische reizen middels mijn bestuursfunctie bij de Stichting voor Geowetenschappelijke Activiteiten "Georeizen". Het trekken van twee karren wordt me gewoon te veel.

De ALV ging akkoord met de voorgestelde Statuten van de op te richten Federatie Landelijk Geologisch Platform. De federatie-gedachte kan nu verder uitgewerkt worden. Inmiddels hebben we voor het eerst nu ook samen met GEA én met het bestuur van de KNGMG (Koninklijk Nederlands Geologisch en Mijnbouwkundig Genootschap) rond de tafel gezeten. Ook bij de professionele geologen is belangstelling voor samenwerking met het amateur veld. Ik ben benieuwd wat daar uit gaat komen.

Ook internationaal gloort er meer samenwerking. Er zijn concrete plannen om samen met de Belgische Vereniging voor Paleontologie (BVP) in 2018 voor NGV-ers een excursie naar het Belgische mariene Carboon te organiseren en omgedraaid voor BVP-leden een excursie te organiseren naar het Nederlandse continentale Carboon.

Zoals al in de vorige G&H gemeld: de bezoeken aan de Winterwijkse Muschelkalk zijn weer mogelijk. Wel op heel beperkte schaal. Een verheugend nieuwtje is dat de directie van Sibelco overweegt om in de toekomst een deel van de Winterswijkse groeve voor een groot (zoek)publiek open te stellen én om er een bezoekerscentrum met een expositie van de vondsten uit de groeve in te richten. De werkgroep WMW (Werkgroep Muschelkalk Winterswijk) zal ook hierbij een vooraanstaande rol spelen. Het is mooi om te zien wat deze mensen er niet voor over hebben om het zoeken in de groeve te realiseren. De toezicht-houders moeten een BHV-cursus (Bedrijfs-HulpVerlening) volgen en betalen (met ieder jaar een update), zodat de veiligheid in de groeve optimaal gewaarborgd wordt. Zo'n door Sibelco verplicht gestelde 2-daagse opleiding moeten ze gewoon in werktijd volgen, de betrokken vrijwilligers moeten daar dus eigen vakantiedagen voor opnemen. Hulde voor zo veel inzet. We kijken nu of we een jaarlijkse financiële bijdrage vanuit de NGV kunnen realiseren of dat deze kosten verhaald kunnen worden op de groevebezoekers. Aan de andere kant is ook de positieve benadering van de directie Sibelco het vermelden waard. De firma is zich welbewust van de grote waarde die de vondsten in haar groeve heeft voor wetenschap en maatschappij.

Paul van Olm, Voorzitter NGV

VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING

8 april 2017

Locatie: Koningsbergergebouw, Budapestlaan 4b, Utrecht-Uithof.

Aanwezig: bestuur (4); leden 16. Afberichten 10.

Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

Vaststelling agenda / Ingekomen stukken

Er zijn geen stukken ingekomen. De heer Laeven stelt voor om punt 12 van de agenda te behandelen bij punt 8 (als 8b) of bij punt 9 (als 9a). De agenda wordt met inachtneming van dit voorstel vastgesteld.

Het oude bestuur: Shirley van Heck, Jan Smit, Henk Scholts en Paul van Olm, (foto: Ap Bernhart)

Verslag vergadering van 2 april 2016

Het verslag wordt zonder verdere vragen en/of opmerkingen vastgesteld.

Plaats/datum volgende ALV 2018

Voorlopig: 7 april 2018. Verdere afstemming zal nog plaatsvinden.

Jaarverslag voorzitter: een terugblik

Aantal leden

Het aantal leden per 1 januari 2017 bedroeg 1424. Elk jaar zien we een af- en een toename maar per saldo blijft het aantal leden redelijk stabiel.

Toetreding Menté et Malleo Weert

Op 23 juni 2016 is de NGV met het bestuur van de Geologische Vereniging Menté et Malleo uit Weert in gesprek geweest over een samenwerking. Gezamenlijk kwamen we tot de conclusie dat er veel overeenkomstige doelen zijn en aldus besloot Menté et Malleo om afdeling te willen worden van de NGV. De aanwezige leden stemden voor deze toetreding.

Toetreding Werkgroep Fossielen Wageningen

In de vergadering van de ALV in 2016 is de Werkgroep Fossielen Wageningen toegetreden als nieuwe afdeling van de NGV.

Samenwerking KNGMG, PBK en BVP

Het bestuur is bezig met het tot stand brengen van samenwerking met de KNGMG, de PBK (Paleobiologische Kring) en de BVP. De besprekingen zijn in een ver gevorderd stadium.

Bioloog Bram Langeveld en voorzitter Paul van Olm hielpen bij de schoonmaak in het Reservaat, (foto: Gerrie de Hamer)

NGV 70 jaar en Van der Lijn Reservaat

Er is en wordt nog steeds veel tijd gestoken in het Van der Lijn Reservaat om dit te behouden en om het voor het publiek weer aantrekkelijk te maken. Deze werkzaamheden vonden plaats in het kader van de viering van het 70 jarig bestaan van de NGV vorig jaar, een kleine werkgroep gaat hier mee verder.

Website GEOLOGIE.NU

In het afgelopen jaar is gewerkt aan een gezamenlijke website met de Stichting GEA met als naam GEOLOGIE.NU, te vinden op <https://www.geologie.nu/>. Deze is thans in werking. Het doel daarvan is om dubblures uit beide websites weg te nemen, te komen tot één gemeenschappelijke agenda en mogelijk zullen in de toekomst andere vereniging hierop aanhaken. Voor de tweede keer is er een gezamenlijke dag georganiseerd voor leden en donateurs van beide verenigingen. De website heeft problemen ondervonden door hackers (een algemeen voorkomend euvel). Deze problemen zijn nu opgelost. Bezien is of een gezamenlijke ledenadministratie gekoppeld kan worden aan de website doch dat levert veel problemen op en het bouwen van een module is een kostbare zaak. Deze module is even in de wacht gezet.

De groeve te Winterswijk

Het sluiten van groeven in binnen- en buitenland voor verzamelaars is een zorgelijke ontwikkeling. Sibelco, die eigenaar is van de groeves te Winterswijk en 't Rooth in Limburg heeft haar deuren gesloten voor bezoek van amateur geologen. Dankzij grote inspanningen van leden van de Werkgroep Muschelkalk van de afdeling Winterswijk ziet het er naar uit – zij het vooralsnog op beperkte schaal – dat er weer mogelijkheden zijn voor bezoek aan de groeve. Groeve 't Rooth dient voor tussenopslag. Voor de Afdeling Limburg is het minder interessant om een vergelijkbare regeling als in Winterswijk tot stand te brengen. Men focust zich daar vooralsnog op de ENCI groeve.

Themadagen & ALV-dag in gebouw Universiteit Utrecht

Met de Universiteit van Utrecht is een raamovereenkomst gesloten om onze themadagen in één van hun gebouwen te mogen houden. Het departement Aardwetenschappen ziet de activiteiten van de NGV als passend binnen haar doelstelling en verleent ons onderdak en zorgt (en betaalt) bovendien voor de aanwezigheid van portier en brandwacht. De consumpties die op themadagen worden genuttigd zijn wij verplicht af te nemen van de cateraar van de Universiteit. Er wordt van deelnemers aan de themadagen een standaardbedrag voor consumptiegebruik in rekening gebracht.

Jeugdactiviteiten

We zien dat er landelijk wel degelijk belangstelling is bij de jeugd m.b.t. geo-archeologie. Het bestuur heeft die belangstelling opgepakt en het doel is om jeugdactiviteiten permanent deel uit te laten maken van de activiteiten van de NGV. Daartoe is een werkgroepje tot stand gebracht bestaande uit mevrouw Ooms, de heren Schattevoet, Markies, de Reyke, Vellekoop en van de Schootbrugge. Op termijn zal dhr. Nauta ook gaan deelnemen aan de werkgroep. Voor een aantal activiteiten zijn toezeggingen gedaan door de heren Doumen en van Soest.

Jaarverslag penningmeester

De penningmeester geeft een toelichting op de rekening 2016 en de begroting voor 2017.

De verschillende posten worden toegelicht. De kosten voor de organisatie van een gezamenlijke bijeenkomst met GEA waarop GEA haar Stafdag houdt en de NGV de Algemene Ledenvergadering worden op 50/50 basis gedeeld.

Inning lidmaatschapsgelden

De heer Rakers merkte op dat op 1 maart nog niet alle contributies zijn ontvangen. De penningmeester geeft aan dat hij begin november 2016 een mailing heeft laten uitgaan dat gelet op het automatische incasso, het lidmaatschapsgeld zal worden afgeschreven van de rekening. Daarmee is de klus nog niet geklaard want niet altijd kan een incasso worden uitgevoerd. Indien een rekening is gewijzigd, of er onvoldoende saldo op staat kan het geld niet worden overgemaakt aan ons. In een enkel geval werd de betaling terug gedraaid vanwege dat een lidmaatschap was beëindigd.

Nog geen budget jeugdactiviteiten

De heer Zondag merkt op dat door het bestuur is aangegeven dat er jeugdactiviteiten worden ontwikkeld, maar dat er geen budget voor op de begroting staat. Het bestuur beaamt dit en zal dat in de eerst volgende bestuursvergadering agenderen om hieraan gevolg te geven.

Rekening gecontroleerd en akkoord bevonden

De kascommissie heeft de rekening gecontroleerd en akkoord bevonden. De vergadering keurt de rekening 2016 goed en dechargeert het bestuur voor het financiële beleid in 2016.

Benoeming kascommissie

De voorzitter dankt de kascommissie voor haar werkzaamheden. Dhr. Rakers treedt af. De heer R. Mooij biedt aan om in de kascommissie plaats te nemen. Mevrouw Hesper (niet aanwezig) zal worden gevraagd nog een keer deel uit te maken van de kascommissie.

De toekomst: een Federatie

Landelijk Geologisch Platform

De heer Laeven geeft als voorzitter van de Raad van Advies aan dat de Raad een advies heeft uitgebracht over de concept statuten voor een Federatie. Onduidelijk is welke taken de Federatie gaat uitvoeren. De financiële middelen die daarvoor nodig zijn, zijn niet begroot. De positie van de Afdelingen van de NGV binnen deze statuten zijn niet duidelijk noch welke gevolgen dit heeft voor de bedrijfsvoering van de NGV. In goed overleg met het bestuur is gekomen tot een “werkzaam” advies.

Bundeling van activiteiten is kostendrukkend

De voorzitter geeft aan dat de Federatie werkzaamheden zal gaan verrichten die de aan te sluiten verenigingen wensen over te dragen. De Federatie heeft primair tot doel om wat nu bij elk van de aansluitende “clubs” zelf gebeurt, te bundelen. De kosten van die over te dragen taken (deze worden dan gezamenlijk bepaald) verlagen feitelijk al de eigen begroting. Per saldo is met een overdracht van een taak aldus geen extra geld gemoeid. De Afdelingen van de NGV nemen geen eigen positie in, in de Statuten van de Federatie, want zij vormen immers een onderdeel van de NGV. De NGV heeft in de besprekingen hierover ingestoken op deelname van uitsluitend landelijk actieve verenigingen. Verenigingen met een lokaal karakter zullen vooralsnog niet worden benaderd.

Taken Federatie & website GEOLOGIE.NU

Een van de taken die in de Federatie kan worden gebracht is de gezamenlijke website die wordt gebouwd. De website moet een overall agenda gaan bevatten met alle activiteiten die op enig moment plaatsvinden. Dus inclusief die van de GEA Kringen en de NGV Afdelingen. De naam van de website is Geologie.NU. Via deze website (een project van de NGV en stichting GEA) kun je doorklikken naar de daaronder hangende websites van de daarbij aangesloten verenigingen waarop de specifieke eigen informatie staat vermeld. Afdelingen en Kringen hebben daar een eigen website op. De website zou bijvoorbeeld ook ruimte kunnen bieden om projecten daarop te vermelden of een reisorganisatie.

Daarnaast zijn er diverse andere mogelijkheden zoals een gezamenlijk tijdschrift, cursussen e.d. Alles hangt en staat bij wat aangesloten organisaties willen inbrengen c.q. overdragen.

NGV als deelnemer Federatie

Omdat de NGV deelnemer wordt in de Federatie en haar afdelingen dus meeneemt komt als zodanig de Raad van Advies geen veto recht toe als het gaat om overdracht van taken. De NGV Statuten maken een duidelijk onderscheid in besluiten waarover de Algemene Leden Vergadering bevoegdheden heeft, maar onderscheiden daarnaast ook bevoegdheden die uitsluitend het bestuur van de vereniging heeft. Deze bevoegdheden lopen naast elkaar en elke vereniging die over statuten beschikt kent dit onderscheid. Bij de overdracht van taken naar een Federatie spreken wij over taken die het bestuur uitvoert. Achteraf kan de ALV om rekening en verantwoording vragen.

Wijziging van de statuten naar concept

De voorzitter vraagt de vergadering om akkoord te gaan met het concept van de statuten en door te kunnen gaan

met de "opbouw" van de Federatie. De heer Laeven vraagt of deze statuten nu nog gewijzigd kunnen worden. De voorzitter geeft aan dat met de tekst zoals deze is voorgelegd aan de Raad van Advies met inachtneming van het advies, verder wordt gewerkt. De vergadering gaat akkoord met het voorstel van de voorzitter.

Cursussen

Mevrouw van Heck geeft een toelichting op de door de NGV in het afgelopen jaar georganiseerde cursussen. Het streven is om cursussen kostendekkend uit te voeren. Dit lukt meestal met een gemiddeld aantal van 15 deelnemers. Ingeval dit aantal niet helemaal wordt bereikt worden de cursisten bereid gevraagd wat extra te betalen om de cursus door te laten gaan. Is men daartoe niet bereid dan kan een cursus geen doorgang vinden. Soms houden we wat geld over en soms moet er wat worden bijgelegd. Doel is het kostenneutraal te laten verlopen daar het een service is aan onze leden.

- Mevrouw Schouten vroeg of het mogelijk is een cursus over dino's te geven.
- Mevrouw Van Heck geeft aan dat mogelijk een cursus gegeven kan worden over hoe geologische kaarten te interpreteren.
- De heer Verhofstad (niet aanwezig) heeft luchtfoto's waarmee mogelijk een leuke tafeldemonstratie kan worden gegeven.

Het bestuur zal dit in haar vergadering verder bespreken. Er is helaas geen cursusmateriaal voorhanden.

Bestuur

Het bestuur stelt voor om de heren Bas van de Schootbrugge en Henk Duyverman (niet aanwezig) te benoemen als bestuurslid. Er zijn geen tegenkandidaten die zich hebben aangemeld.

De ALV gaat akkoord met de benoemingen waarna de heer van de Schootbrugge plaats neemt achter de bestuurstaafel.

Rooster van aftreden

Mevrouw van Heck en de heer van Olm geven aan dat dit hun laatste jaar in het bestuur zal zijn. Het bestuur zal tijdig op zoek gaan naar nieuwe leden voor het bestuur.

Redactie G&H

De Redactie van Grondboor & Hamer heeft vernieuwing ondergaan. Van Simon Troelstra is na zijn lezing afscheid genomen. Ook Thomas Kuijpers heeft zijn redactiewerk beëindigd. Beiden hebben veel werk verzet in de redactie waarvoor veel waardering en dank verschuldigd is. Verheugend is dat we nieuwe redactieleden (dhr. M. van Schoor, dhr. W. Koster, dhr. P. van Keulen en dhr. H. Duyverman) hebben kunnen aantrekken.

Opheffing Stichting Publicatiefonds

In het verleden konden voor de uitgave van met name Staringia's, sponsors worden gevonden die het mogelijk maakten om dergelijke kostbare publicaties te realiseren. Deze sponsorbijdragen zijn door een vorig bestuur in een Stichting ondergebracht. De tijd van subsidies ligt inmiddels ver achter ons. De Stichting is beëindigd en het resterende saldo is overgeboekt naar de rekening van de NGV. Daarmee wordt tevens een besparing van bankkosten gerealiseerd. In het verleden is aan de ALV nimmer rekening en verantwoording afgelegd over deze Stichting. Een Stichting heeft geen leden. Daarom is besloten deze op te heffen en het saldo daarvan over te boeken naar de gewone rekening van de NGV. Aan deze voor de ALV "onzichtbare" situatie is een einde gebracht.

Rondvraag / sluiting

Er worden geen vragen gesteld. De voorzitter sluit de vergadering.

Henk Scholts

(advertentie)

Boek uitgeven?

Naast vormgever van Grondboor & Hamer, ook vormgever van allerlei publicaties over zowel archeologie en geologie als foto- of reisboeken en nog tal van andere onderwerpen. Voor ieder budget een professioneel ontwerp dat op een boeiende wijze vorm geeft aan de inhoud.

RUDIDEKKER
GRAFISCHE VORMGEVING

info@rudidekker.nl • 038 - 3867904 • www.rudidekker.nl

Themadag Programma 2017

Zaterdag 16 september 2017

Themadag: Precambrische en Cambriëse fossielen

Zaterdag 25 november 2017

Themadag: Archeologie en Geologie van Nederland verbonden

Themadag Programma 2018

27 januari 2018 (Themadag: Mineralen)

7 april 2018 Landelijke Contactdag (onderwerp volgt nog) en Algemene Ledenvergadering

22 september 2018 (Themadag: Krijt)

24 november 2018 (Themadag: Menselijke evolutie/de eerste mens; Paleo-anthropologie en Werktuigen)

Oproep voor sprekers en tafeldemonstraties

16 september 2017: Gaarne contact opnemen met Jan Smit.

E-Mail: ngv.penningmeester@gmail.com

Standhouders kunnen zich opgeven/aanmelden voor de beide themadagen.

Lezingen Themadagen

Meer informatie hierover volgt in ons volgende nummer.

CURSUSAANBOD 2017-2018

Cursussen (NGV)

Najaar 2017 worden de volgende cursussen georganiseerd.

Details en inschrijving op de website

<http://www.geologienederland.nl/cursussen.html>

Bij onvoldoende belangstelling gaat de cursus niet door.

Cursus Introductie in de geologie deel 3:

Geschiedenis van de aarde met nadruk op West-Europa en Nederland

Wanneer: zaterdagen 30 september, 7, 14, 21, 28 oktober en 4 november 2017 van 11:00 uur tot 16:00 uur:

Waar: SIO Zwolle,

Wie: dr. Tom Reijers

Kosten: Inschrijfkosten van € 140,- bij inschrijving te voldoen op rekening NL46INGB0001182107 tnv

Nederlandse Geologische Vereniging o.v.v. cursus geo3.

Niet-leden betalen € 60,- extra (maar lidmaatschap is € 35,-).

Aanmelden: U kunt zich tot 28 augustus aanmelden.

Het is voor deze cursus niet nodig dat u deel 1 en deel 2 gevolgd hebt. De modules zijn onafhankelijk van elkaar.

Cursus gesteentedeterminatie

Voor deze cursus geldt een maximum van 18 deelnemers

Wanneer: Zaterdagen 11 en 18 november, 2 en 9 december 2017, van 11:00 uur tot 16:00 uur

Waar: SIO Zwolle

Wie: De cursus wordt gegeven door drs. Maaike van Tooren

Kosten: kosten voor leden: € 90,-, voor niet-leden: € 130,-.

Te voldoen bij inschrijving op rekeningnummer NL46INGB0001182107 t.n.v. Nederlandse Geologische Vereniging o.v.v. gestdet.

Aanmelden: U kunt zich tot 10 oktober aanmelden.

TENTOONSTELLINGEN, BEURZEN EN SYMPOSIA

Tentoonstelling: "Oog in Oog: Levensechte dieren uit de prehistorie"

De tentoonstelling met de levensechte modellen van Remie Bakker is **tot 3 september 2017** te bezoeken in Museum Schokland (www.museumschokland.nl).

Opendeur ACAM

De **Academie voor Mineralogie** vzw (ACAM), Frans de l'Arbrelaan 12 te Merksem (Antwerpen), organiseert een grootse **opendeur** op **26 en 27 augustus 2017**, van 10 tot 17 uur. **Toegang is GRATIS**. Het museum kreeg een grondige facelift en is zeker een bezoek waard. Wat is er te bewonderen?

- De prachtige fluorescentieruimte, uniek in Europa!
- De duizenden mineralen
- De uitgebreide collectie fossielen
- Een verblindende schatkamer met edelstenen
- De indrukwekkende diamanthoek nu er in Antwerpen geen diamant museum meer is!
- Het onderzoekscentrum voor edelstenen (bezoekers mogen ook hun eigen stenen ter onderzoek meebrengen).
- Tijdelijke tentoonstelling; "Marokko – Mineralen en Fossielen in de zon"
- Prepareer- en slijpdemonstraties.

Wat is er te beleven?

- Speciale workshops en zoektocht met een knipoog naar jeugd en gezin;
 - zoektocht door het museum;
 - zelf prepareren van fossielen.
- info@acam.be / [website:www.acam.be](http://www.acam.be)

De 12e Fossielenbeurs BVP

Zondag 3 september België

Meer info en inschrijving; www.paleontologie.be of www.facebook.com/paleontologieBVP

GEOREIZEN

Nieuwsflits Georeizen

Zondag 13 augustus 2017

West-Nederlands Bekken: De diepe en ondiepe ondergrond.

Meer weten over de olie- en gaswinning onder West-Nederland? Ontdek waarom we zonder problemen onder Rotterdam fossiele brandstof winnen en waarom dat in Groningen niet is gelukt.

20 augustus 2017

Van keileem tot werelderfgoed – Verkenningstocht door de verrassende Noordoostpolder.

Kom deze dag alles te weten over de ijstijden in Nederland en zie de morenes van Schokland en Urk.

15 september – 23 september 2017

Cantabrië – Een wereld te ontdekken in Noord-Spanje.

Het Cantabrisch Gebergte moet u hebben gezien! Zo dichtbij, zoveel aan geologie en cultuur te ontdekken. Zie onder voor uitgebreide aankondiging

15 oktober – 29 oktober 2017

Ontdek Zuid-Amerika in Ecuador het land aan de evenaar.

In Ecuador doorkruisen we de hoge Andes, de kustzone van de Pacific en het Amazonegebied. Deze reis is volgeboekt.

2 – 20 februari 2018

Reis langs alle vulkanen van Midden Amerika – van Panama reizen we via Costa Rica naar Nicaragua. Op zoek naar de verbinding tussen Noord- en Zuid-Amerika.

Wist u dat die verbinding geologisch uniek is?

Weekend 31 maart – 1 april 2018

De Nederlands-Duitse grensstreek: zeven groeves in twee dagen!

In korte tijd leert u van Henk Duyverman alle ins en outs kennen van de groeves in de grensstreek.

Uitgelicht

15 – 22 september 2017

Geologisch-culturele excursiereis naar het Cantabrische Gebergte, Noord Spanje o.l.v. Tom Reijers

Deelnemers aan 22 (!) eerdere excursies vonden het 'een bijzondere ervaring en een onderdompeling in een nieuwe wereld'. Iedere deelnemer ontvangt een gedetailleerde veldgids.

*Cantabrisch gebergte 2015 © Jan Gevers, Leuven.
(Geplaatst met toestemming)*

Wat gaan we zien en doen?

Fossielrijke mega-pakketten van Precambrijsch, Laat-Paleozoïsch en van Laat-Mesozoïsch en Tertiaire gesteenten zijn door een belangrijk hiaat gescheiden en door structurele gebeurtenissen beïnvloed. De geërodeerde afzettingen vulden het Duero bekken tussen de Sierra de Guadarrama ten noorden van Madrid en León, de basis voor deze excursie. In het excursiegebied ontwikkelde zich een indrukwekkende menselijke geschiedenis die ook uitgebreid toegelicht wordt. De geologisch landschappelijke excursie wordt een dag onderbroken voor een geschiedkundig cultureel uitstapje naar Oviedo, de hoofdstad van Asturië. Reisinformatie & boeking: [Meer informatie over deze geologische reizen op www.georeizen.nl](http://www.georeizen.nl)

OPROEP: SCHRIJFT JE MET ONS MEE?

Maar al te vaak denken mensen dat zij niet kunnen schrijven. Toch is het zo dat veel van onze leden wel degelijk in staat zijn om een leuk artikel op papier te zetten. Die stukjes zouden wij graag zien in ons tijdschrift Grondboor & Hamer. Want ons verenigingsblad is er voor jou. Daarom roepen wij je op om 'in de pen te klimmen' en je foto's, vergezeld met je verhaal, aan ons redactiesecretariaat te sturen.

De redactie van G&H

NIEUWS VAN DE AFDELINGEN

Programma NGV/GEA Rotterdam

Het programma voor 2017/2018 is als volgt opgesteld.

Iedere 2e week van de maand een bijeenkomst.

13 september 2017

Opening van het nieuwe seizoen met vakantiefondsten en degene die willen een korte (foto) presentatie houden over zijn/haar (geologische) vakantie. Sandra van Dam zal o.a. een korte foto presentatie houden over Oostenrijk en Slovenië. Henk Boer zal ons meenemen op zijn reis door Spanje.

11 oktober 2017

Gastlezing door Hans de Kruik over glas, verborgen wereld van de slijpplaatjes of verborgen zand.

8 november 2017

Lezing door Herman van Dennenbroek over Namibië: woestijnen, aquamarijnen en koper.

13 december 2017

Geologische workshopavond door en voor leden en Openbaar Publiek. Voor de pauze een lezing door Mirjam Block. Het thema wordt nog vastgesteld. Na de pauze: workshop & doe-avond.

10 januari 2018

Receptie, borrel en inmiddels traditioneel, de Geologische Quiz, verzorgd door Maarten Mostert en 'Mirjam Block.

14 februari 2018

Gastpreker (meer info volgt later).

14 maart 2018

Lezing door Marcel van Schoor over geologie, deel 5.

Thema: Devoon.

April 2018

Op stap naar... 1 daagse excursie (Nederland). (Meer info volgt later.)

9 mei 2018

Voorbereiding excursie naar de Ardennen + jaarlijkse bestuursvergadering.

Juni 2018

excursie naar de Ardennen.

Werkgroep Fossielen Wageningen

1 september 2017

Contactavond met 2 korte lezingen:

'Trilobase' door Jo van Soest & 'Gravers en Boorders' door Cathrien van de Ree. Tevens zal de 'Mooiste fossiel van het jaar' verkiezing worden gehouden.

6 oktober 2017

Hans Steur geeft de lezing: "Evaluatie moderne mens"

3 november 2017

Bram Langeveld geeft de lezing: "Fossielen van Maasvlakte 2".

8 december 2017

Stijn Goolaerts geeft de lezing: "Gräfenberg; achtergronden en determineren".

De bijeenkomsten vinden plaats in 'Ons Huis', Harnjesweg 84 te Wageningen.

De avonden duren van 19.30 uur tot uiterlijk 22.00 uur.

Voor meer informatie zie onze website.

Afdelingssecretariaat Weert

Geologische Vereniging Mente et Malleo

Zondag 10 september 2017

Geologiedag 2017: "Stenen-zoekmiddag en de onrustige aarde ontdekken"

Locatie: Natuur en Milieucentrum “De IJzeren Man”

Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert

13.00 uur - 17.00 uur. **Entree gratis.**

Omschrijving: Deze dag kunnen kinderen zelf naar bijzondere stenen en fossielen gaan zoeken. Ook kunnen de bezoekers jong en oud deelnemen aan verschillende activiteiten rondom de jubileumtentoonstelling “De onrustige aarde”.

Meer info: www.nmcweert.nl en/of

www.mente-et-malleo.nl

1 september 2017 t/m 31 januari 2018

Jubileumtentoonstelling: “De onrustige aarde”. Ontdek meer over aardbevingen, tsunami's en vulkanen.

Locatie: Natuur en Milieucentrum “De IJzeren Man”, Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert

Omschrijving: Vanaf september 2017 t/m januari 2018 is er een bijzondere tentoonstelling te bezoeken in het kader van het 60-jarig bestaan van Geologische Vereniging Mente et Malleo Weert. De Jubileumtentoonstelling heet: “De onrustige aarde”.

Ontdek meer over aardbevingen, tsunami's en vulkanen.

De tentoonstelling bestaat vooral uit doe-het-zelf-proefjes over de werking van verschillende activiteiten die het gevolg zijn van de plaattektoniek. De interactieve tentoonstelling is voor kinderen bedoeld, maar de geïnteresseerde leek komt ook aan haar trekken. De tentoonstelling is geschikt voor schoolklassen bovenbouw basisonderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs (onderbouw). Op afspraak kunnen klassen m.b.v. lesbrieven de tentoonstelling bezoeken. De tentoonstelling loopt van begin september 2017 tot eind januari 2018 en is te zien in het Natuur- en Milieu Centrum “De IJzeren Man”, Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert.

Openingstijden

Van 1 april tot 1 november:

maandag t/m vrijdag 10.00 - 17.00 uur

zaterdag en zondag 13.00 - 17.00 uur

Van 1 november tot 1 april:

maandag t/m vrijdag 10.00 - 16.00 uur

zaterdag en zondag 13.00 - 16.00 uur

Entree gratis

Meer info: www.mente-et-malleo.nl en/of

www.nmcweert.nl

OPROEPEN

Gezocht; Nieuwe Voorzitter voor de NGV

Onze Paul van Olm heeft helaas besloten af te treden als Voorzitter van de NGV. Wij zijn dus op zoek naar een nieuwe voorzitter/voorzitster voor onze Geologische Vereniging die per 7 april 2018 de functie van dhr. P.W. van Olm kan overnemen.

Enquête Bibliotheek

Wat vindt u van onze NGV Bibliotheek en maakt u er wel eens gebruik van? Heeft u uw mening over de bibliotheek nog niet gegeven? Ook als u de laatste jaren niets geleend heeft is uw mening van belang. Vraag de enquête aan via bibliotheekgeomus@gmail.com en stuur hem voor eind juli ingevuld retour. Alvast bedankt voor uw medewerking.

Frank Kouwenhoven

Gezocht: Voorzitter (m/v) NGV

Wij zoeken iemand met de volgende kwaliteiten:

Kennis van en contacten in het (amateur)-geologische veld in NL en daarbuiten;

een teamspeler en verbinder met nieuwe verjongende ideeën voor onze Nederlandse Geologische Vereniging.

In het bezit zijn van een gemoedelijk, vriendelijk karakter, onderhoudend en welbespraakt.

Uitvoering:

Onze voorzitter geeft leiding aan de vereniging, bepaalt mede het verenigingsbeleid

en vertegenwoordigt de vereniging in- en extern.

Hij/zij vormt samen met de secretaris en penningmeester

het dagelijks bestuur en dat is een belangrijke functie

die wel wat werk met zich meebrengt maar ook

veel dankbaarheid van onze kant oogst.

Onze scheidende voorzitter zal de nieuwe voorzitter natuurlijk voorbereiden op zijn/haar functie. Ziet u deze pittige doch dankbare functie wel zitten, dan kunt u contact opnemen met:

ngv.voorzitter@gmail.com

MEDEDELINGEN

Overlijden Jan. H. Pruntel

Op 12 mei 2017 is onze auteur Jan H. Pruntel geheel onverwachts overleden. Ons medeleven gaat uit naar zijn weduwe M. Pruntel-Westerveld.

BOEKBESPREKINGEN

Landschappen van Nederland; Geologie, bodem en landgebruik

door T. J. A. Reijers (tjareijers@hetnet.nl)

A.G. Jongmans, M.W. van den Berg, M.P.W. Sonneveld, G.J.W.C. Peek, R.M. van den Berg van Saproea, 2013, Wageningen Academic Publishers.

ISBN: 978-90-8686-213-9.

Twee Volumes in hardcover show box.

Nederlandstalig. 942 pagina's. Kostprijs € 99,50

De vaak verrassende verbanden tussen geologie, bodem, klimaatsverandering en (historisch) landgebruik is het thema in deze monumentale uitgave van: “Landschappen van Nederland”. Een ieder die de Nederlandse landschappen en hun onderliggende verbanden wil kennen en

begrijpen, komt hiermee aan zijn trekken. In het boek staan ruim 1000 kleurenillustraties: foto's en bodem- en hoogtekaarten met vaak schematische aardkundige dwarsdoorsneden ondersteunen de tekst en illustreren het spectrum van de Nederlandse landschappen.

In Volume I: (1) 'Bodem en Landschap'; (2) 'Tektoniek en Klimaat'; (3) 'Ijs en Wind' en (4) 'Rivieren'. Volume II: (5) 'Veen'; (6) 'Kust en Zee' en (7) het 'Glossarium en bijlagen' voor gebruiksgemak met achtereenvolgens: a) definitie; b) determinatietabel voor bodemclassificaties; c) lijst met bodemclassificatie kenmerken; d) lijst met bodemnamen; e) ouderdomsbepalingen; f) geochronologie; g) paleogeografische kaarten vanaf 9000 v. Chr. tot heden; h) lithostratigrafieën; i) biografieën van de auteurs en j) een zaken index. De twee Volumes vullen een show box van 30x23x6 cm.

Helaas staat nergens te lezen wie van de vijf auteurs voor welk deel verantwoordelijk was. Elk deel (behalve (3) Ijs en Wind zonder inleiding) verwijst naar raakpunten in andere delen. De inleiding van (6) Kust en Zee is als enige in paragrafen onderverdeeld. De geologische bespreking in de diverse delen is wisselend van kwaliteit en een overzicht over de totale geologie van Nederland ontbreekt. Een beknopte versie van wat is gepubliceerd in 'De vorming van het land' (E. Stouthamer, K. M. Cohen en W.Z. Hoek, Perspectief Uitgevers, Utrecht, 2015, eerder in Grondboor & Hamer besproken) zou niet hebben misstaan. Nu moet dit laatste boek parallel gelezen worden aan het nu besproken boek.

Per type landschap worden de klimatologische en tektonische aspecten vermeld die aan de landschapsvorming bijdragen. De veenlandschappen zijn verdeeld in laag- en hooggelegen landschappen, de kustvlakte in zuidwestelijk-, centraal- en noordelijk zeekleilandschap. Het natuurlijke landschap in het oostelijk rivierenlandschap is ietwat onevenwicht zwaar vertegenwoordigt ten opzichte van het centrale-, en het westelijke rivierlandschap. De natuurlijke zandgronden zijn gesplitst in glaciaal en periglaciaal en de lösslandschappen zijn apart genomen.

In alle landschapsvormen, hoe ook onderverdeeld, worden de gevolgen van het in cultuur nemen door de mens apart uitvoerig besproken. Zo zijn bijvoorbeeld door het afgraven van veengronden voor turf als brandstof in Noord- en West-Nederland totaal nieuwe landschappen ontstaan. Deze

nieuwe – door mensenhanden gevormde – landschappen worden weer doorsneden door gegraven waterwegen, kanalen, plassen en bebouwd met lintdorpen. Al die verschillende landschappen komen in deze uitgave aan bod.

Over alle aardwetenschappelijke deelgebieden die in dit werk aan de orde komen zijn eerder verschenen boeken te vinden. Bijvoorbeeld de vier delen van Berendsen: 'Landschap in delen', 'Landschappelijk Nederland', 'De vorming van het land' (nu vervangen door een versie van Stouthamer *et al.*, 2015) en 'Fysisch Geografisch Onderzoek'. Toch is het huidige 'Landschappen van Nederland' een waardevolle toevoeging in een moderne vorm met nieuwe inzichten. Het formaat maakt helaas zomaar door de atlas navigeren lastig, maar maakt het wel weer mogelijk om kaartbeelden en profielen ruimer te tonen. Door de gestructureerde presentatie is het een belangrijk naslagwerk en een toegankelijke bron van informatie voor het onderwijs.

De bodemkundige hoofdstukken en paragrafen over bodemgebruik en landschap zijn zonder meer uitstekend. De delen over geologie bevatten enkele speculaties die geïnteresseerde niet-specialisten kunnen verwarren. Daarom blijft het gebruik van andere geologische boeken naast dit werk aan te bevelen. Het is een waardevolle bijdrage aan de beschrijving van de ondergrond van Nederland. Een geologisch boek dat zijn aanschafprijs zeker waard is.

Opnieuw schedelfragmenten van Sabeltandtijger gevonden!

Leidse archeologen hebben onlangs botfragmenten (de delen van een sabeltandtijger schedel) uit Duitsland geïdentificeerd als behorend tot een *Homotherium Latidens*. De elf botfragmenten werden in mei 2015 gevonden in Schöningen (Duitsland) en de botresten zijn meer dan 300.000 jaar oud. Zo schreef Archeologieonline.nl op 13 april 2017. Hoogleraar Thijs van Kolfschoten vertelde dat de vondst bijzonder is omdat zij dachten dat sabeltandtijgers 500.000 jaar geleden uitstierven. Blijkbaar wisten die enorme roofkatten toch nog 200.000 jaar langer te overleven. De onderzoeksgroep onder leiding van Prof. Jelle W.F. Reumer had dus gelijk! J.W.F. Reumer, L. Rook, K. van der Borg, K. Post, D. Mol & J. de Vos publiceerden in 2003 een kort schrijven; '*Late Pleistocene survival of the saber-toothed cat Homotherium in Northwest Europe*', waarin stond te lezen dat de *Homotherium* in Eurazië ruim 270.000 jaar langer aanwezig moet zijn

geweest dan eerder aangenomen. Naar aanleiding van hun onderzoek rondom die vondst publiceerden zij hun boek:

De Sabeltandtijger – uit de Noordzee (Dick Mol, Wilrie van Logchem, Kees Hooijdonk & Remie Bakker, met voorwoord van Dr. John de Vos). Geb. uitgave van Drukware, 2007, 159 pp.

Op de website van de Leidse Universiteit wordt de vondst van die schedelresten besproken; De opgravingen in Schöningen, geleid door prof. Jordi Serangeli en prof. Nicholas Conard van de Universiteit van Tübingen en het Senckenberg Research Institute, gaan nog altijd door. (Bronnen: <http://archeologieonline.nl/nieuws/leidse-archeologen-identificeren-schedel-van-een-sabeltandtijger> en <https://www.universiteitleiden.nl/nieuws/2017/04/leidse-archeologen-identificeren-schedel-van-sabeltandtijger>)

De verzamelwoede van Martinus van Marum (1750-1837) en de ouderdom van de aarde

Herkomst en functie van het Paleontologisch en Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum

B. C. Sliggers, maart 2017. 442 p. Proefschrift plus verzenden € 50,-, te verkrijgen bij bert.sliggers@gmail.com. Engelstalige uitgave einde 2017 van Brill Uitgeverij, Leiden.

Donderdag 30 maart 2017 verdedigde Bert Sliggers, conservator paleontologie in Teylers Museum te Haarlem, zijn proefschrift in Leiden. Alleen het tweede deel van de titel verwijst naar iets dat lijkt te maken te hebben met geologie en mijnbouw. De subtitel brengt ons wat dichterbij. Vele belangstellenden vulden de senaatskamer. Wat

maakt het proefschrift voor anderen dan geologen en mijnbouwers interessant?

Het proefschrift behandelt de volgende vragen:

- Hoe ontwikkelden zich in de 17e en 18e eeuw Nederlandse paleontologische collecties, gelet op herkomst, samenstelling en gebruik daarvan voor onderwijs en onderzoek?
- Hoe bracht dat geloof en wetenschap bijeen (het fysico-theologische gedachtekader) en
- Hoe ontwikkelde zich zo de kennis van de ouderdom van de aarde? Deze vragen worden uitgewerkt in twee informele delen van het proefschrift, de hoofdstukken 1-6 en 7-11 als volgt:

Algemeen

- Hoe maakte erfflater Teyler de stichting van het museum mogelijk?
- wat zijn de eigentijdse zondvloedtheorieën en de traditionele bijbeluitleg?
- Hoe verhouden die zich tot de nieuwe, ontluikende wetenschappelijke ideeën?
- Hoe zorgde fysicotheologie dat de christelijke Verlichting dicht bij de Schepper bleef?
- Hoe ontwikkelde zich de apothekerskast tot het naturalienkabinet met o.a. fossielen?
- Hoe werden de naturalia verzameld en hoe ontwikkelde zich het verzamelen?

- Hoe worden veilingcatalogi voor aankopen samengesteld? Zulke aankopen waren in Nederland een belangrijke bron voor het uitbreiden van de collecties.

Activiteiten van Van Marum

- Hoe bouwde hij de verzameling op en bewoog hij zich binnen de Europese mineralenhandel? - hoe verliep zijn jacht op fossielen?
- Hoe werden zijn openbare lessen ontvangen, waarbij hij de bibliotheek en objecten uit het museum als demonstratie gebruikte?
- Hoe staat Teyler's collectie in vergelijking met die van ander institutionele verzamelingen?

Tenslotte besluiten hoofdstukken 12-14 met:

- Conclusies en aanbevelingen voor verdere studies.
- Nederlandse en Engelse samenvattingen.
- Bibliografie (757 referenties) en vier bijlagen over:
 - etiketten uit de 18e eeuw,
 - samenvattingen van de lezingencycli van Van Marum
 - de Krijt-collectie uit de Sint-Pieterberg van Johann Leonard Hoffman (1710-1782)
 - de correspondentie van en aan Van Marum.

In Nederland was lang minder aandacht voor aardwetenschappelijke- dan voor dier- en plantkundige collecties. Tot het verschijnen van dit proefschrift zijn geologisch - mineralogische verzamelingen nooit studieonderwerp geweest. Voor deze studie is gebruik gemaakt van de oorspronkelijke etiketten van duizenden voorwerpen. De herkomst werd gereconstrueerd uit bewaard gebleven correspondentie, reisjournalen van tien verzameldreizen van Van Marum, veilingcatalogi en van de financiële administratie uit Teyler's archief.

Het zwaartepunt van het onderzoek ligt eind 18e begin 19e eeuw, toen geologie, mineralogie en paleontologie zich als afzonderlijke disciplines begonnen af te tekenen. Fossielen in de huidige betekenis van het woord werden toenemend als zodanig her- en erkend en minder gezien als getuigen van de zondvloed. De Bijbelse ouderdom van de aarde (± 6000 jaar) werd opgerekt en aangevuld met een voormenselijke geschiedenis. Het zoeken naar de juiste herkomst van spectaculaire Nederlandse fossielen uit de Sint-Pietersberg, vooral de vermeende krokodil of walvis, nu bekend als de Mosasaurus, werd belangrijk. Sliggers wijdt er één van de bijlagen van dit proefschrift aan. Nederlandse voorlopers voor belangstelling in de aarde waren de natuurhistorici Johannes Le Franc van Berkhey (1729-1812) die als eerste de Nederlandse bodemgesteldheid documenteerde en Marinus Houttuyn (1729-1798) auteur van een uitvoerige studie o.a. over mineralen. Er bleken weinig fossielen en mineralen van eigen bodem beschikbaar te zijn, wat aankoop en ruil nodig maakte voor een veelomvattende verzameling. Daarvoor bouwde van Marum een netwerk op in Engeland, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en de Zuidelijke Nederlanden (België). Hij was niet de enige noch de eerste.

Nederlandse voorgangers met rijke particuliere verzamelingen van rariteiten en naturalien waren o.a. Pieter Valckenier (1641-1712), diplomaat en gezant in Zwitserse kantons, de Amsterdamse apotheker Albertus Seba

(1665-1736) en de Leidse geneesheer Johannes Fredrik Gronovius (1686-1762). De twee laatste specialiseerden zich in simplicia, stoffen van geneeskrachtige planten, dierlijke producten of specifieke mineralen. Een nog vroeger voorbeeld was de verzameling van apotheker Bernardus Paludanus (1550-1633) uit de tijd van de opkomende VOC en WIC, waarvan de retourvloten uit Oost en West steeds meer uitheemse voorwerpen naar de Republiek brachten. Die werden vaak door de welvarende bewindvoerders van de scheepvaartondernemingen in rariteitenkabinetten verzameld of door apothekers en geneesheren als simplicia in apothekerskasten. Zo veranderden de rariteiten-kabinetten geleidelijk in naturaliënkabinetten. Ook de reden van verzamelen veranderde. Van pogingen om in het 'Grote Boek van de Natuur' bewijzen van Gods almacht te vinden, naar het praktisch verzamelen (voor geneeskunde) en systematisch ordenen en beschrijven van de steeds beter begrepen natuur. Hieruit ontstonden de taxonomieën van Linnaeus en de kristal- beschrijvingen van abbé René Just Haüy (1743-1822). Het decoratieve element van naturaliënkabinetten bleef tot diep in de 18e eeuw populair, zoals collecties geslepen agaten, kornalijnen, opalen, marmers en spekstenen tonen. Pas met groeiend inzicht in de classificatie van fossielen groeide ook het inzicht in de (toenemende) ouderdom van de aarde. Dat vergrootte de belangstelling voor de 'Lapides-groep van 'gesteenten in algemeen zin', die het groeiend inzicht in de geschiedenis van de aarde toonde.

Van Marum was zijn hele werkzame leven bezig met (her) ordenen van de collectie en volgde achtereenvolgens de (deels chemische) classificatie van de Zweed Johannes Godeschalk Wallerius (1709-1785) en de Ier Richard Kirwan (1733-1812), daarna de classificatie van gesteentesoorten van de Duitser Abraham Gottlob Werner (1749-1817) en tenslotte die van kristalvormen van de Fransman René Just Haüy (1743-1822). Hieruit blijkt dat de collectie voor Van Marum niet alleen van wetenschappelijk belang was, maar ook bedoeld voor leerzaam vermaak als demonstratiemateriaal bij zijn lezingencycli. Daarin benadrukte hij

steeds het religieuze aspect van de verzamelingen om inzichten in het werk van de Schepper te verkrijgen. Volgens Van Marum bestond de natuurlijke geschiedenis van de aarde uit een reeks van scheppingsgolven met een steeds volmaaktere mensheid, waarvan de laatste schepping beschreven staat in de Bijbel. Een 'fossiele mens' kon nog niet herkend worden, omdat niemand wist hoe die eruit zag. Met deze redenering was Van Marum niet openlijk in tegenspraak met de Bijbel, maar hij was onweerlegbaar pre-adamiet. Dat stoorde zijn geldschieters, de Directeuren van de Teylersstichting, zodat de fondsen voor verdere collecties opdroogden.

Van Marum was een encyclopedisch allesweter, geen origineel denker. Hij trad op toen encyclopedisten werden vervangen door disciplinaire specialisten. Toen al en nu nog konden en kunnen die goed gebruik maken van collecties zoals die van het Teylers Museum, waarvoor het werk van de eerste directeur van onschatbare waarde is geweest.

Bijzonder aan de promotieplechtigheid zelf was de sfeer, ontspannen met af en toe geestige antwoorden van Bert Sliggers op de vragen van de opponenten. Slechts één antwoord demonstreert dat: "Ik denk niet dat, als men een groot deel van de verzameling stenen die nu in het Teylers bewaard wordt in het grind zou uitstrooien, velen van u daarvan zouden opkijken en er bij blijven stil staan". Het geheel overziend, is het eerste gevoel bij de recensenten bewondering voor het monnikenwerk dat de auteur heeft verricht en in samengevatte vorm hier heeft neergelegd. Als dit proefschrift in Engelse handelsversie wordt uitgegeven, krijgt het vermoedelijk de verdiende wijde verspreiding. Dit proefschrift of het origineel – de Engelse versie – is een aanrader voor iedereen, die is geïnteresseerd in een doorwrocht werkstuk over de museale geschiedenis van het Teylers Museum en de rol daarbij van zijn eerste directeur.

Door: M.J. te Winkel (theo@winkelwijn.nl) en T. J. A. Reijers (tjareijers@hetnet.nl)

(advertentie)

HENSKENS FOSSILS®

DIGGING - PREPARATIONS - WHOLESALE - EXHIBITIONS

International Dinosaur Digging Team®

Eikenboomgaard 11-13, 5341 CT, Oss (The Netherlands)

PH: +31 (0) 412 63 46 69

E-mail: theo@henskensfossils.nl

Open: Monday - Friday 8:00 am - 5:00 pm (CET)

Opening hours showroom: Saturday 10:00 am - 3:00 pm (CET)

WWW.HENSKENSFOSSILS.NL

